

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/273/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1109222830
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1109222830.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Dariny Kuchtovej v právnej veci žalobcu: X.. N. Ď., D. H. B.. Č.. XX, D., zast. advokátom JUDR. PaedDr. Ivanom Pecníkom, PhD., MBA, Karloveská ul. č. 38, Bratislava, proti žalovanému: PEREX, a. s., Trnavská cesta č. 39/A, Bratislava, zast. advokátskou kanceláriou Legal Professionals, spol. s r.o., Tehelná ul. č. 25, Bratislava, o ochranu osobnosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 14. novembra 2012 č. k. 26C (25C) 178/2009- 155, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému k rukám advokátskej kancelárie Legal Professionals, spol. s r. o. trovy odvolacieho konania 83,06 eur do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal ochrany pred neoprávnenými zásahmi do jeho osobnostných práv, konkrétne uloženia zákazu žalovanému uverejňovať v ním vydávanej periodickej tlači akékoľvek informácie o žalobcovi, uloženia príkazu žalovanému uverejňovať v ním vydávanej periodickej tlači povinné údaje o vydavateľovi periodickej tlače v zmysle § 6 ods. 2 písm. d/ zák. č. 167/2008 Z.z., a to názov, sídlo a IČO a uverejnenia ospravedlnenia v denníku Pravda. Žalobcovi súd prvého stupňa uložil povinnosť nahradiť žalovanému k rukám jeho právneho zástupcu trovy konania 644,48 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že denník Pravda, vydavateľom ktorého je žalovaný, uverejnil dňa 8. 4. 2009 článok pod titulkom „Uväznený exposlanec Ď. si vykračoval mestom.“ V tomto článku sa okrem iného uvádza: „V slušivom obleku, hladko oholený a dobre opálený. Exposlanec Ď., ktorý si odpykáva trest za podvody a cestné pirátstvo, sa včera po čase opäť ukázal na verejnosti. Bez pút na rukách, bez dozoru väzenskej stráže, iba s aktovkou v ruke. Bývalý poslanec, ktorý je skôr známy vulgárnymi výpadmi na adresu policajtov, mal včera podľa zistení Pravdy opäť namierené do Justičného paláca. Súd tentoraz riešil pokutu za odtiahnutie Ď. auta spred niekoľkých rokov. Na otázky odpovedať nechcel. „Ďakujem. Dovidenia,“ povedal a odkráčal preč. Ď. si pritom naďalej odpykáva päťročný trest za podvod a útok na policajta pri bežnej cestnej kontrole. Umiestnený bol do väznice v Sabinove, na druhom konci republiky. Podľa zistení Pravdy je exposlanec naďalej vo výkone trestu. Miernejší režim pre menej nebezpečných odsúdencov však umožňuje v niektorých prípadoch udelenie vychádzky, či voľna na vymedzený čas. Ešte v roku 1998 Ď. ako poslanec vulgárne vynadal policajnej hliadke. V roku 2004 mu policajti odobrali vodičský preukaz pre alkohol za volantom. O pár mesiacov chcel zraziť muža v uniforme pri policajnej naháňačke. Do väzenia išiel v máji 2007. Okrem pobytu za mrežami mu súd

nariadil aj zákaz šoférovať na šesť rokov.“ Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 11. 4. 2005 č. k. 5T 104/2004 uznal žalobcu vinným zo spáchania trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 155 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že žalobca dňa 8. 8. 2004 po tom, ako neuposlúchol výzvy hliadky PMJ KR PZ Bratislava na zastavenie motorového vozidla, ktoré riadil ako vodič a ktoré mu táto hliadka PMJ dávala baterkou s červeným svetlom z idúceho služobného motorového vozidla PZ vrátane zapnutých červených svetiel výstražného rádiového zariadenia, rýchlosť vozidla zrýchlil a jazdou zo strany na stranu blokoval vozidlo PZ, aby ho nemohlo predbehnúť a zastaviť, s vozidlom prešiel po uliciach Mudroňova, Jančova a Hrebendova, na ktorej asi po 400 metroch zastal pred bránou rodinného domu, kde ho dostihlo služobné motorové vozidlo PZ, z ktorého vystúpil člen hliadky PMJ N.. W. N. s cieľom ho skontrolovať, a keď pristúpil k dverám, diaľkovým ovládaním si žalobca otvoril dvere garáže, na čo sa N.. N. postavil pred jeho motorové vozidlo dávajúc mu rukami znamenie na zastavenie, čo žalobca nerešpektoval, pohol sa s vozidlom dopredu a ľavou prednou časťou vozidla napriek tomu, že N.N.. N. odskočil, narazil do jeho pravého kolena a pokračoval v jazde až do dvora, kde po vystúpení z vozidla začal N.. N. a druhému členovi hliadky N.N.. K. J. vulgárne nadávať, odmietol preukázať svoju totožnosť a keďže im kládol aktívny odpor, museli voči nemu donucovacie prostriedky. N.. N. utrpel pohmoždenie mäkkých tkanív pravého kolena s celkovou dobou PN od 9. 8. 2004 do 17. 8. 2004. Za to bol žalobca odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 3 roky a súčasne mu bol uložený i trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 6 rokov a povinnosť nahradiť škodu. Tento rozsudok okrem výroku o náhrade škody nadobudol právoplatnosť. Najvyšší súd SR rozsudkom z 30. 10. 2008 sp. zn. 4To 2/2008 uznal žalobcu vinným zo spáchania pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. sčasti dokonaného a v časti v štádiu pokusu, pričom žalobca trestnou činnosťou spôsobil škodu na ťarchu štátneho rozpočtu SR vo výške 291 083,35 eur. Za to bol žalobcovi uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 14. 3. 2002 č. k. 5T 42/99 uznal žalobcu vinným zo spáchania trestného činu útoku na verejného činiteľa podľa § 156 ods. 3 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa 21. 2. 1999 ako účastník dopravnej nehody hrubo urazil hliadku PZ. Za to mu bol uložený peňažný trest 663,88 eur. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Predmetný článok podľa súdu prvého stupňa neobsahoval žiadne znevažujúce a difamujúce tvrdenia týkajúce sa žalobcu a neobsahoval ani hodnotiace úsudky neprimeranej povahy, ktoré by mohli žalobcovi spôsobiť ujmu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca bol do roku 2002 poslancom Národnej rady SR, že opakovane spáchal trestný čin útoku na verejného činiteľa, že tiež spáchal trestný čin podvodu že bol vo výkone trestu odňatia slobody a že sa dňa 7. 4. 2009 zúčastnil pojednávania na Krajskom súde v Bratislave vo veci úhrady nákladov za odtiahnutie motorového vozidla. Tým, že žalobca prestal byť poslancom parlamentu, a teda osobou verejne politicky činnou, podľa názoru súdu prvého stupňa neprestal byť osobou verejného záujmu. Bolo tomu tak z dôvodu jeho negatívnych činov a konania, najmä spáchania viacerých trestných činov, jedného z nich dokonca počas výkonu poslaneckého mandátu. Osobou, ktorá je predmetom verejného záujmu, sa fyzická osoba stáva nielen svojou pozitívnou, ale aj negatívnou činnosťou dosahujúcou určitú intenzitu; takouto osobou sa pritom fyzická osoba stáva aj bez vlastného pričinenia. Spáchaním trestných činov v čase, keď bol politik a podnikal, sa žalobca dostal do povedomia širokej verejnosti a stal sa osobou verejného záujmu. V prípade osôb verejného záujmu má pri kolízii práva na informácie s osobnostnými právami prednosť právo na informácie. Žalovaný bol oprávnený informovať verejnosť o žalobcovi a to s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu trestnú činnosť, aj o tom, že sa voľne pohybuje v uliciach Bratislavy. V predmetnom článku uverejnené informácie sa zakladali na pravde. Pokiaľ ide o použitie výrazových prostriedkov v predmetnom článku, treba mať na zreteli, že sa nejedná o odborný - právnický článok a že ide o článok, ktorý bol určený širokej verejnosti. V tejto súvislosti súd prvého stupňa poukázal na to, že bežná periodická tlač určená na informovanie širokej verejnosti sa môže dopustiť i určitého zjednodušenia alebo skreslenia. Každé také zjednodušenie alebo skreslenie však nemožno považovať za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby. Je dôležité, aby celkové vyznenie podávanej informácie zodpovedalo pravde. Žalobca nepreukázal, že by predmetný článok mal negatívny dopad na jeho osobu a život (zhoršenie jeho postavenia vo výkone trestu odňatia slobody, nemožnosť dostaviť sa na prijímacie pohovory na Paneurópsku vysokú školu práva, rozpad manželstva). Pokiaľ namietal zhoršenie svojho spoločenského a pracovného postavenia v dôsledku uverejnenia predmetného článku, v konaní bližšie neodôvodnil, ako sa mal prejavíť dopad tohto článku v týchto oblastiach, keď na otázku súdu prvého stupňa, aby doplnil v tomto smere svoju výpoveď, uviedol, že doplniť nič nechce. Z obsahu rozvodového spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 11C 50/2011 je zrejmé, že príčiny rozpadu manželstva žalobcu siahali do obdobia pred uverejnením predmetného článku. Žalobca teda v konaní nepreukázal súvislosť medzi rozpadom jeho manželstva a predmetným článkom. Fotografia žalobcu súvisela s predmetným článkom a bola teda použitá na účely spravodajstva.

Účelom predmetného článku bolo informovanie verejnosti o žalobcovi, ale nie ako o súkromnej osobe, ale ako o osobe verejného záujmu - o odsúdenom bývalom poslancovi Národnej rady SR, ktorý sa v čase, keď mal byť vo výkone trestu odňatia slobody, pohyboval po Bratislave, a odmietol vysvetliť, ako je to možné. Fotografia žalobcu slúžila na ilustráciu toho, koho sa článok týkal. Preto podľa názoru súdu prvého stupňa nebol na jej uverejnenie potrebný súhlas žalobcu (tzv. spravodajská licencia). Okrem toho, predmetná fotografia bola uverejnená primeraným spôsobom zobrazujúc žalobcu v obleku s kravatou pri chôdzi s usmiateou tvárou. Jej použitie nebolo v rozpore s oprávnenými záujmami žalobcu v tom smere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na súkromie. V súvislosti s prvou časťou petitu žaloby (uloženie zákazu žalovanému uverejňovať akékoľvek informácie o žalobcovi a akékoľvek jeho obrazové snímky) súd prvého stupňa uviedol, že vyhovením žalobe v tejto časti by došlo k neprimeranému zásahu do oprávnení žalovaného ako vydavateľa periodickej tlače zaručených Ústavou SR, pretože by išlo vo svojich dôsledkoch o neprimerané obmedzenie slobody prejavu. Pokiaľ ide o druhú časť petitu žaloby, súd prvého stupňa poukázal na to, že žalovaný ako vydavateľ periodickej tlače je zo zákona (§ 6 ods. 2 písm. d/ zák. č. 167/2008 Z.z.) povinný zabezpečiť, aby každé vydanie periodickej tlače obsahovalo údaje o vydavateľovi, a to najmä názov, sídlo a IČO, ak ide o právnickú osobu. Keďže ide o zákonnú povinnosť, je podľa názoru súdu prvého stupňa nadbytočné rovnakú povinnosť vkladať do výroku súdneho rozhodnutia, navyše za situácie, keď žalovaný uvedenú zákonnú povinnosť neporušil. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že predmetný článok obsahuje nepravdivé, nepresné a pravdu skresľujúce tvrdenia. V predmetnom článku sa uvádza, že „bývalý poslanec, ktorý je skôr známy vulgárnymi výpadmi na adresu policajtov, mal včera podľa zistení Pravdy opäť namierené do Justičného paláca.“ Toto tvrdenie mal súd prvého stupňa vyhodnotiť za zavádzajúce, pravdu skresľujúce a v konečnom dôsledku nepravdivé, pretože denník Pravda vopred nezisťoval, či sa bude žalobca dňa 7. 4. 2009 nachádzať v Justičnom paláci, resp. či sa tam chystá ísť. Skutočnosť, že sa žalobca dňa 7. 4. 2009 skutočne nachádzal v Justičnom paláci, zistil autor článku náhodne. Pre objektivnosť článku je podstatná skutočnosť, že žalobca vykonával trest odňatia slobody v zmiernenom režime a mal teda legitímny dôvod nachádzať sa dňa 7. 4. 2009 mimo ústav výkonu trestu odňatia slobody. Táto skutočnosť v predmetnom článku nebola spomenutá. Ďalej žalobca v odvolaní namietol, že ho nemožno považovať za osobu verejného záujmu, pretože v čase uverejnenia článku už nebol osobou verejne činnou. Opakované a neaktuálne informovanie verejnosti o trestných činoch, ktoré žalobca v minulosti spáchal, vážnym spôsobom sťažuje jeho spoločenské uplatnenie. Ďalej žalobca v odvolaní súdu prvého stupňa vytkol, že nevypočul ním navrhovaných svedkov K. Č.E. O. S. J.. Títo svedkovia sa mohli vyjadriť k tomu, aké odmeny a z akých dôvodov mu neboli udelené a tiež k nazeraniu na osobu žalobcu zo strany príslušníkov väzenskej a justičnej stráže. Súd prvého stupňa tiež nevypočul N.. X. Ž. O. K.. K.. Tieto svedkyne by sa mohli vyjadriť k dopadu predmetného článku na narušenie a ohrozenie osobnostných práv žalobcu. Keďže žalobca bol v čase uverejnenia predmetného článku súkromnou osobou, uverejnenie jeho fotografie nebolo legitimizované tzv. spravodajskou licenciou. Žalovaný použil fotografiu žalobcu s rozpore s § 12 ods. 2, 3 Obč. zák., pretože absentoval jeho súhlas. Výrok o trovách konania je podľa žalobcu nepreskúmateľný, pretože ich písomné vyúčtovanie mu nebolo doručené.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil správne skutkový stav veci a svoje rozhodnutie aj podrobne odôvodnil. Žalobcovi sa prostredníctvom odvolania nepodarilo spochybníť správnosť napadnutého rozsudku.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že všetky informácie (fakty) o žalobcovi uvedené v predmetnom článku, sú pravdivé a preto ich uverejnením nemohlo dôjsť k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Je zavádzajúce tvrdenie žalobcu v odvolaní, že v predmetnom článku nebola spomenutá tá skutočnosť, že vykonával trest odňatia slobody v tzv. zmiernenom režime a preto mal legitímny dôvod nachádzať sa dňa 7. 4. 2009 v Bratislave. V predmetnom článku je

totiž výslovne uvedené, že žalobca je vo výkone trestu, ale miernejší režim pre menej nebezpečných odsúdených umožňuje v niektorých prípadoch udelenie vychádzky alebo voľna na vymedzený čas. Takto čitateľ dostal informáciu o dôvode, pre ktorý žalobca mohol byť dňa 7. 4. 2009 mimo ústavu pre výkon odňatia slobody. Okrem toho, z vyznenia článku je podľa odvolacieho súdu zrejmé, že jeho autor ním nechcel naznačiť, že by sa žalobca zdržiaval dňa 7. 4. 2009 v Bratislave nelegálne, resp. bez toho, aby mu to umožnil režim výkonu trestu odňatia slobody. Pre rozhodnutie veci je právne bezvýznamné, či autor článku vedel vopred o tom, že žalobca bude mať dňa 7. 4. 2009 namierené do Justičného paláca. Rozhodujúce je to, že sa v Justičnom paláci uvedeného dňa skutočne nachádzal. Je pochopiteľné, že žalobcovi nie sú príjemné zmienky o jeho minulosti, kedy spáchal niekoľko trestných činov. Odvolací súd je však toho názoru, že žalobca ako osoba verejného záujmu (odvolací súd sa stotožňuje s definíciou osoby verejného záujmu v súvislosti s osobou žalobcu na str. 13 prvý odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku) nemôže očakávať, že o jeho minulosti sa nebude nikto zmieňovať. Žalobca je bývalým poslancom Národnej rady SR, pričom jeden z trestných činov (útok na verejného činiteľa) spáchal počas výkonu poslaneckého mandátu. Vzhľadom na to má aj podľa názoru odvolacieho súdu prednosť sloboda prejavu. Súd prvého stupňa síce v konaní nevypočul svedkov K. Č. O. S. J., ale v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne vysvetlil, čo ho k tomuto postupu viedlo. Rovnako súd prvého stupňa vysvetlil, z akých dôvodov nepovažoval za potrebný výsluch A.. X. Ž. O. K.. K.. Odvolací súd v tomto smere v celom rozsahu poukazuje na str. 14 posledný odsek a na str. 15 druhý odsek odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi, pre ktoré súd prvého stupňa výsluch týchto svedkov nepovažoval za potrebný.

Odvolací súd je toho názoru, že predmetný článok má do určitej miery ironický nádych. V tejto súvislosti však treba vziať do úvahy špecifiká bežnej periodickej tlače určenej pre informovanie najširšej verejnosti. Bežná periodická tlač v záujme zaujatia pozornosti čitateľa používa aj iróniu, resp. nadsázku. ESLP judikoval, že novinárska sloboda zahŕňa aj možnosť určitej miery prehánania, nadsázky alebo dokonca provokácie (rozsudok vo veci Prager a Oberschlick proti Rakúsku z roku 1995).

V neposlednom rade žalobe nie je možné vyhovieť aj z dôvodov, ktoré súd prvého stupňa uviedol na str. 16 a 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Bolo by v rozpore s právom na slobodu prejavu, ak by žalovanému bol uložený zákaz uverejňovať akékoľvek informácie o žalobcovi; išlo by v podstate o cenzúru. Súčasne neexistuje žiaden dôvod na to, aby bola súdnym rozhodnutím žalovanému uložená povinnosť zabezpečiť, aby každé vydanie periodickej tlače ním vydávanej obsahovalo údaje požadované ustanovením § 6 ods. 2 písm. d/ zák. č. 167/2008 Z.z. (názov, sídlo, IČO), najmä keď tieto údaje žalovaný v periodickej tlači uvádza.

Súd prvého stupňa výrok o trovách konania riadne odôvodnil. Preto neobstojí tvrdenie žalobcu, že výrok o trovách konania je nepreskúmateľný. Písomné vyúčtovanie trov konania musí účastník doručiť súdu a nie protistrane (§ 151 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Z uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok je vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnému žalovanému. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia žalovaného. Jeho právny zástupca vykonal v odvolacom konaní 1 úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu) za 61,41 eur v zmysle § 10 ods. 1, 8 vyhl. č. 655/2004 Z.z. Po pripočítaní rež. paušálu 1 x 7,81 eur a po zvýšení advokátskej odmeny o 20 % DPH, trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní predstavujú 83,06 eur (61,41 + 7,81 = 69,22; 20 % z 69,22 = 13,84; 69,22 + 13,84 = 83,06 eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.